

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Ct. regulamentului de a-
licare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foate înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 300 Lei
Pe 6 luni . . . 180 Lei
Pentru străinătate 900 Lei**Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Proroci mincinoși

(+) *Mulțimile se lasă ușor să fie trase pe sfoară, pentru judecata cu temeliu lipsându-le deatâtea ori nu numai răgazul, ci și pregătirea de lipsă. De slăbiciunea aceasta a „prostimii” se folosesc pescuitorii în turbure. Și cuvântul acestora răzimându-se pe două puteri de temut: pe îndrăsneală și pe lipsa de scrupule, e de înțeles să câștige părtinitori. Iar odată făcut acest lucru, fanatizarea adherenților nu-i ceva anevoios.*

Pilda, pe cât de lămuritoare pe atât de înspăimântătoare, ne stă înaintea ochilor: opera de soboli satanici a bolșevicilor mari și mici din Rusia de altădată și din Sovietia de azi. Atâta au tot vestit, la frunză și la iarbă, raiul pe pământ, până ce colosul țarist-pravoslavnic s'a prăbușit, ca să apuce la stăpânire monștrii pe cari îi cunoaște lumea după nume, dar e departe de a-i cunoaște în toată grozăvia lor după celea făptuite de dânșii, deși multe sunt știute. — Și cu toate acestea se află și acum destui nenorociți la cari graiul acestor emisari ai iadului are putere de vrajă.

Dela înălțimea scaunului Sf. Petre, actualul sf. Părinte PIUS XII, la fel cu înaintașul său de binecuvântată pomenire, nu încetează însă a demasca îngerii Satanei cari se îmbracă în podoabă de îngeri ai luminei, arătându-i obștiei creștine de pe întreg rotogolul pământului așa cum sunt aievea, nu cum au interes să pară. Chiar și Dumineca trecută, primind într-o audiență colectivă, în sala Belvedere din Palatul Vaticanului, peste 20.000 lucrători și lucrătoare din Roma și din diferite orașe ale Italiei, le-a atras luarea aminte să se ferească de falsii profeți cari mișună, mai ales în vremurile de descompunere socială, dându-se pe sine drept „prieteni poporului”, dar în realitate fiindu-le cei mai fatali dușmani.

„Acești falși propovăduitori, — a spus Papa Pius XII — lasă să se înțeleagă că salvarea ar urma să vină dela o revoluție. Partizanii revoluției sociale se laudă că la putere va fi adusă clasa muncitorească, însă acestea nu sunt decât vorbe goale și visuri imposibile. Salvarea voastră nu stă în revoluție, și o înclinare spre revoluție este contrară adevărului creștin și ar însemna să te faci vinovat de vărsarea sângelui propriilor tăi frați și de distrugerea bunurilor comune. Păcat de acela care uită că o adevărată societate națională este bazată pe justiția socială, și că ea necesită o echitabilă participare a tuturor la bunurile țării. Nu în revoluție, ci în evoluție stă salvarea și justiția. Violența nu a dus decât la dărâmare, iar nu la clădire; ea nu a făcut altceva decât să samene ură și să provoace ruine, nereușind niciodată să unească pe antagoniști.”

Pacoste ce ne paște mereu

— Reflexii de om vârstnic, prilejite de anumite păcate ale tineretelor —
de GRIGORE DASCALU

Sfârșiturile de an școlar sunt împreunate cu multe suspine și lacrimi. Sita feluritelor examene — de clasă, de admitere, de bacalaureat, de capacitate, ș. a. — arată de atâtea ori că respectivul candidat „căzut” a pierdut un an, ori un șir întreg de ani, așa zicând, pe deageaba. Și lovitura e cu atât mai grea și mai simțită, cu cât pilda celor ce au isbitit vedește cât se poate mai isbitor «ă dacă cel trecut la judecată în partea celor de-a stânga nu lăsa, în chip ușuratic, să-i scape atâtea prilejuri nefolosite, s'ar bucura și el în rândurile celor chemați și aleși. Așa însă caută să guste rodul amar al unei nesocotite vinovate și cu scadență sigură. Căci, vorba lui Homer: Pedepsa vine în urma păcatului cu pași domoli, dar fără greș.

Școala vieții își are și ea examenele. Și numărul celor găsiți prea ușori la cântarul acestor examene, este mai mare decât își poate da cineva cu inchipuirea. Ușuraticii cari își risipesc prostește zilele, fără să le folosească ceasurile și clipele cu prilejurile ce se îmbie pentru a face când un bine, când altul, sunt nespuse de mulți. De „inimi reci, harfe sdrobite” e plină lumea. Asta din vina lor, nu dintr'a Ziditorului, care-i sfătuie pe muritori să făptuiască binele câtă vreme au lumină, pentru că vine noaptea când nimenea nu mai poate să lucreze cu rod bineprimit.

Dar omul e tembel. Inchide urechile la îndemnurile ce vin de sus, și lasă să-i scape zi după zi, fără ca măcar să încresteze seara, ca împăratul roman Titus: Diem perdidit! = Ziua de azi mi-s'a dus în vânt deșertă! Pentru că de-ar face așa întru inima sa de câte ori se așează spre odihna somnului, cu vremea, tot muștrându-se pe sine însuși, e nădejde că s'ar trezi din toropeală și s'ar porni la drum cu avânt sporit, încât să îndrepte prin zel înflăcărat paguba suferită prin întrelăsări de ani îndelungați.

Intrelăsările! Ce pacoste pe capul omului! Și pe câți ne paște această pacoste! Ascultăm de mici de pornirea spre trândăvie, și ne trecem vieța lăsând cu doara. Deși auzim de nenumărate ori îndemnul cumișeniei străvechi: Ce poți face astăzi, nu lăsa pe mâne. Și stăm și sub apăsarea cucernică a sfatului Scripturii: Cât poate face mâna ta, fă!

Dar nu facem, decât doar cât e neapărat de lipsă pentru moment. Și chiar și asta de mântuială, la repezeală, cu gândul să scăpăm cât mai neîntârziat de corvoada datoriei. Așa se face apoi că toate înfăptuirile noastre sunt jumătăți de lucruri și injghebări incon-

sistente, cari la cel mai neînsemnat cutremur, la cea mai slabă suflare de vânt, se clatină, și puțin le trebuie să se prăbușească și să se sfarme. Cei trecuți prin școala cărții de silă, la o încercare mai serioasă, își simt glagoria goală și, după puțină efortare, puterile sleite. Cei apucați mai de demult în școala vieții, încearcă și ei, în clipe de cumpănă, același simțământ al neajutorării și al sfârșelii.

Și de-ar fi numai atâta, că-i păgubaș și suferă singur cel ce lasă cu doara. Dar nu-i așa. Pentru că toți avem îndatoriri unul față de altul: părinții față de copii, copiii față de părinți; cetățenii simpli față de slujbași, slujbașii față de cetățeni; elevii față de dascăli, dascălii față de elevi; păstorii față de păstori, păstori față de păstorii. Impreunăviețuirea casnică și socială, de vreme de nu vrem, impune obligații împrumutate, pe cari nime nu le poate nesocoti fără să se facă vinovat și fără să aibă a-și da odată și odată seama în fața preadrechtului Judecător.

Ce pacoste este, prin urmare, pentru sine și pentru cei din jurul său, cineva care nu și-a făcut și nu-și face chestie de conștiință din porunca apostolică: Slujba ta fă-o deplin! Asta fie că-i vorba de învățarea lecțiilor de școală, fie că-i vorba de un cuvânt alinător ori luminător ce trebuie să-l spui, fie că-i vorba de ducerea la bun sfârșit a unei trebi ce ți-a fost încredințată, și ai primit această însărcinare. Inchipuiți-vă un doftor care cetește ca măța în călindar în persoana celui ce suferă și caută la dânsul lecuire; gândiți-vă la un dascăl, la un profesor zăpăcit, de care-și pot râde elevii, pentru că îndrugă verzi și uscate și se vede cât de colcă nu-i acasă în materie; socotiți înși-vă ce năpastă e un avocat de azi care cunoaște legile ca un beiu de pe vremea lui Pasvanoglu; un inginer, un veterinar, un conducător de oștiri ignorant, un călăuzitor de conștiințe lipsit de ascuțimea și bogăția culturii teologice mereu improspătate. — E o jale și numai să te cugeți, și-ți vine să ferești doar jertfele prostiei veterinare, cari n'au graiu și pricepere să-și măsoare nenorocirea ce le-a căsunat-o cel ce dator era să aibă pregătirea și priceperea de lipsă tocmai spre a le feri de ea.

Se tună și se fulgeră mult — și cu drept cuvânt — împotriva borfașilor de rând și a criminalilor ordinari. Se prea uită însă că sunt și alte fărădelegi, și alte soiuri de răufăcători vrednici de osândă. Marcus Aurelius judeca bine: „Adesea face nedreptate și cel ce nu face nimica”. Dar mi-te cel ce întrelasă să îndeplinească binele ce-i dator să-l

facă! Cum zice sf. Ioan Gurădeaur: „Nu numai tâlharii de drumul mare și sgârcoiții înăcriți, nu numai cel ce a făptuit rele, ci și cel ce a întrelăsat binele, va fi judecat din cale afară de aspru... Să se știe că dacă ne cheltuim aici vieța tândăind și lenevind, apoi dincolo nimeni nu va avea milă de noi, ori câte lacrimi am vărsa“.

Tinerii tembeli își plâng frivolitatea la sfârșituri de ani școlari. Cei vârstnici ar fi bine să-și pună și ei, deseori, căciula pe masă și să se judece singuri, înainte ce ar trece pragul veșniciei. Vor fi având și ei atâtea și atâtea de regretat și de îndreptat, chiar și începând cu îndatoririle față de cei mai din aproape ai lor. E așa de înțelept sfatul unui scriitor de seamă: „Când în casa noastră totul e cuprins de somn, să ne plimbăm prin cameră și să ne gândim că cei ce dorm ar fi morți. Câte dojeni am avea de făcut-ne: dojeni privind fapte neîndeplinite, servicii ne prestate, cuvinte nespuse, iubire nerealizată!“ (Wöhrmüller). Marele cugetător englez Carlyle, când i-s'a spus că i-a murit nevasta, s'a grăbit să ingenuche lângă trupul ei neînsuflețit, și să-i sărute, de despărțire în această vieță, fruntea cuprinsă de răceala morții. Gândurile ce l-au stăpânit în acele clipe le-a însemnat mai târziu în ziarul său: „Vai, dânsa n'a știut aievea niciodată cât am cinstit-o eu în toată vremea, cât am iubit-o, cât am admirat-o... Oh, de-ași fi avut timp numai de cinci minute, să-ți spun toate acestea... — Dar n'a mai avut acele cinci minute să îndrepte vina unei întrelăsări de ani și ani de zile.“

Suntem încă în sezonul examenelor. Să ne facem și noi, cei mai bătrâni, autoexaminarea, în ce privește întrelăsările de cari ne-am făcut vinovați. Și o să vedem că nu merităm notă de trecere.

Păstorii în mijlocul turmelor. Dela frații de dincolo de Feléac vin vești cari arată că și acum, ca în trecut, Biserica Ro-

mână Unită, prin arhierii săi, rămâne adevărata maică a fiilor neamului nostru.

În zilele de 22—24, cu toate piedecile ce-i stau în cale, Preasf. Iuliu Hossu și-a cercetat preoții și credincioșii din partea de jos a Someșului. În calea-i arhipăstoricească, înaltul ierarh a fost întâmpinat cu dor și drag pretutindeni.

Așa, în parohiile: *Mocod și Salva*. Dar mai ales la *Năsăud*, unde a fost primit de preoți în odăjdii, în frunte cu vicarul Simion Pop, și de mii de credincioși simpli, dimpreună cu floarea intelectualilor noștri mireni. La cuvintele rupte din inimă, arhierul Iuliu a răspuns tot cu cuvinte rupte din inimă. În cadrele sf. liturghii arhieresti ce s'a slujit aci, marele păstor, după ce s'au cuminecat mulțimile, le-a ținut cuvânt de întărire și îndrumare creștină și română, legându-le de suflet tuturor — erau aci și credincioși din Lușca, Prislop, Cepari, Dumitra, ș. a. — să asculte fără șovăire de cârmuitorii lor sufletești. — Cum va face și la *Rebrisoara, Nepos și Feldru*, mângâind inimile și liniștind conștiințele.

Arhierul auxiliar dela Oradea P. S. *Ioan Suci*, a fost în același drum apostolic printre credincioșii din parohiile Vad, Borod, Cizer, Dăbrionești, Borozel și Aușeni. — Cel de Sus fie cu fiecare cuvânt și cu fiecare pas ce se face pentru luminarea și întărirea fraților noștri despărțiți de noi.

Cronica catehetică

Mai mult sentiment în educația religioasă

Pedagogia practică e o ocupație cel puțin ingrată, fiindcă are aparența, că te legi de oameni, cu care ai vrea să trăiești în bună pace. Astfel în rândurile ce urmează, nu vizez pe nimeni, e o plăsmuire, care în vremea de azi e mai mult decât verosimilă.

Asistăm la examenul de religie al co-

piilor, printre părinți și cateheți. Prima întrebare de introducere în examene: Unde se cuprinde credința noastră? — Elevul nu răspunde, și, ca să-i vie în ajutor, după obiceiul pământului, unul dintre cateheții, care asistau, șoptește în auzul nostru al tuturora: — *În Biblie!* — Elevul nu răspunde, dar celălalt catehet asistent, ca s'o nimerească mai bine, șoptește tot atât de tare: *În catehism!* — Nici de astă dată, elevul nu răspunde, probabil catehetul examinator nu aproba cu privirea, dar dânsul, sigur de sine, ca o replică a șoptelilor, a răspuns, în locul elevului, astfel: *În Credeu.*

La cererea mea mi se admite să am și eu amestec în examen, bine înțeles, nu ca să desavuez, ci ca să adaug ce cred de cuviință și având permisiunea, răspund și eu în locul copilului la întrebarea, unde se cuprinde credința noastră: *În sufletul nostru!* Și am spus mai mult pentru mine: dacă lipsește de acolo, nici în creier nu se poate sălășlui.

Urmează întrebări stereotipe, nici una care să deștepte și să desvolte sentimentul. Astfel: Unde se cuprind legile? Răspuns: În cele 10 și în cele 5 porunci. La cine se refer primele 3 și ultimele 7, din cele 10 porunci? Răspunsuri corecte. — Câte taine avem? Ce-i botezul? La această întrebare, catehetul nu a așteptat răspunsul, probabil era sigur că nu-l va primi, cum puțin din asistenți, copii și adulți, ar fi putut să-l dea, și de aceea repede a schimbat nepedagogic întrebarea cu alta: Care este formula botezului? Răspuns bun, dar la întrebarea: Care e formula maslului, s'a împiedecat toată clasă. La întrebarea, care e taina cea mai mare, toți elevii au răspuns în cor: Sf. Cuminecatură. — Când a întemeiat Domnul Nostru Isus Hristos, taina sf. Cuminecături? Toți răspund însuflețiti: La Cina cea de taină.

Ca să abat examenul dela întrebările intelectualiste, la întrebări de sentiment, de gândire, bazat pe permisiunea ce o aveam în prealabil, imi arăt din nou dorința de a in-

FOIȚA „UNIRII“

Imn închinat Astrului

Prietene, vină, veacul ne cere să urcăm;
Porni-vom tineretea spre culmi albastre, sus,
Vom întâlni tovarăși spre crezul ce-l visăm,
Un frate veșnic tânăr, dumnezeesc Isus.

Ne vom numi apostoli ai vremurilor noi;
Lance și scut credința, și-un suflet de Astrist,
Vom trece peste veacuri de besnă spre lumină
Cu zâmbetul pe buze, și'n ochi umbra lui Hrist.

Și-acum sus fruntea, frate, urcușul a'nceput,
Zăpada e pe piscuri, noroiul vremii jos.
Păși-vom peste ape, prăpăstii, stânci ce'n calea
Credinței ne oprește, spre crucea lui Hristos.

Veniți, voi toți ce'n suflet primăvară
Și'n ochi purtați un crez, spre sfântul țel,
Sădi-vom pentru Cruce, Neam și Țară
Suflet de crin în trupuri de oțel.

Ștefan Căprariu
med. II.

Fiul lui Dumnezeu — Fiul Omului

— Insemnări pe marginea unei cărți —
de Alexandru Todea

Publicând, în Nr. 5 al „Unirii“ din 30 Ian. 1943, unele însemnări asupra cărții d-lui

Sterie Diamandi: Fiul lui Dumnezeu — Fiul Omului, scriam: „Nu e cazul de data aceasta să fac un studiu critic teologic despre valoarea acestei cărți — lăsându-l pentru „Cultura Creștină“.

La observația unora însă, că nu toți cari cetesc „Unirea“ vor ceti și „Cultura Creștină“, am crezut că e mai potrivit să continui tot la „Unirea“, care merge la aceeași cetitori.

Insemnările publicate le încheiam în felul următor: „Așteptăm totuși și al doilea volum care să fie lipsit de unele greșeli și acuze privitor la biserică și catolicism, greșeli însă cari nu detrag nimic din puterea argumentelor aduse pentru dovedirea divinității Mântuitorului“ („Unirea“, Nr. 6 din 6 Februarie 1943).

Căci cartea privită la lumina teologiei are părți bune, contradicții și greșeli.

Pentru părțile bune, ca dovedirea divinității lui Isus, stima față de Papi și respectul față de Sf. Scriptură am și adus laude autorului. Intr'adevăr, considerând ideea centrală a cărții — divinitatea Fiului lui Dumnezeu — autorul e în linia tradiției evanghelice, chiar dacă nu e totdeauna destul de clar.

1) *Admite istoricitatea și autenticitatea izvoarelor canonice.* Așa: „Evangeliiile constituie, prin ele însele o dovadă a divinității lui Isus“ (pag. 102). Iar contra lui Guignebert care nu admite autenticitatea cuvintelor rostite de Sf. Petru: „Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu“, d. Sterie Diamandi zice: „Contrar celor susținute de Guignebert, le socot perfect autentice“ (pag. 280).

2) *Insistă asupra necesității cercetării izvoarelor pentru a ajunge la credință.* „Adânc pătruns de adevărul cuvintelor rostite de Mântuitorul nostru, nu înțeleg deloc stăruința multora care ne îndeamnă să credem fără să cercetăm. — Dimpotrivă, simțim nevoia imperioasă să cercetăm cu deamănuntul, ca să putem crede cu temei: — Iată de ce nu împărtășesc punctul de vedere al lui Pascal, care zice: „Taci, rațiune neghioabă“. — Dimpotrivă spun: Vorbește, rațiune superbă! căci fiecare cuvânt rostit de tine, va fi un imn de preaslăvire, la adresa lui Isus Hristos. — Recunoscându-i divinitatea, îți afirmi cu tărie roștul și prerogativele, pe care ți le tăgăduiești unii, îți legătimizezi superioritatea constituțională, pe care vor să ți-o usurpe alții (pag. 22).

3) *Știința trebuie să ducă la credință.* „Oamenii de știință cei mai autorizați se închină cu smerenie în fața Creatorului. Marele Newton se descoperea ori de câte ori venea vorba despre Dumnezeu. Pentru adevăratul om de știință, nu există motive de divorț între știință și credință“ (pag. 37).

4) *Interpretarea arbitrară a izvoarelor a dus la anarhie:* „Luther, dând libertatea oricui, ca să interpreteze Sf. Scriptură după priceperea fiecăruia, a deschis drumul, fără să vrea, anarhiei în materie de gândire religioasă“ (pag. 141).

5) *Combate fără cruțare teoria miturilor și pe reprezentanții ei:* Jensen, Robertson, Smith, Kalthoff, Drews, Couchoud, etc., cari susțin că Isus nu-i un personaj cu existență

terveni, ceea ce, din nou mi s'a admis cu multă afabilitate. La rândul meu, am răspuns cu o firească atitudine de amabilă prevenire.

Intreb pe elev, dacă la Cina de taină, Isus a fost fericit? Toți au răspuns în cor cu: da! Simțeam că e un *da* superficial, fără convingere. Elevii nu cunoșteau istoricul, iar cele ce au răspuns, era o simpiă repetare de cunoștințe, fără participarea lor intimă.

Am cerut dela școală Biblia și tabloul lui Leonardo. Am deschis întâi la Matei, și patru copii au cetit la cei patru evangeliști partea referitoare la Cina. Ua al 5 lea a citit tabloul și am stabilit în comun, prin o convorbire naturală, ce moment al Cinei reprezintă tabloul.

Am repetat întrebarea, dacă Isus a fost fericit? Numai după o pauză, după un timp de gândire, am observat că se ridică ușor câte o mână cu două degete deschise, pentru a lua copiii cuvântul, dar, de astă dată fără volubilitate, cu o ușoară apăsare pe suflet, ce se putea ceti din față.

Ionitza: A fost fericit, fiindcă numai unul a fost rău, Iuda.

Toderas: N'a fost fericit, fiindcă îl știa pe Iuda ca un diavol, cum a scris sf. apostol Ioan.

Nicolae: Lui Isus îi părea rău, că l-a ales pe Iuda apostol și au umblat împreună.

Ștefan: Isus l-a cunoscut mai înainte pe Iuda. A voit să ne arete cât de rău poate fi un om.

Mihailu: Isus s'a bucurat că cină cu toții, și s'a întristat că trebuie să-și ia rămas bun de despărțire.

Nici unul nu aduce vorba despre sf. Cuminecătura, fiindcă nici un copil nu vorbește în abstract, de aceea și la religie abstracțiunile trebuie prezentate în haina intuiției celei mai desăvârșite cu putință.

— Copii, Isus a zis să ne rugăm singuri în casă, dar noi ne ducem Dumineca la biserică ca apostolii la Cina de taină. Ne ducem la biserică în amintirea lui Isus și când preotul frânge prescura și ridică paharul cu

vin ca Isus la Cina de taină, noi cădem în genunchi, auzim vorbele din sf. Scriptură pe care le-am cetit și noi aici și le-ați spus și voi în examen: „Luați, mâncați... Ne vine în minte tabloul acesta al lui Leonardo. El însuși, pictorul, a primit sf. Cuminecătura totdeauna în genunchi și atunci când a fost greu bolnav încât abia se putea ținea pe picioare.

— Vino aici Ionitza, stăi față în față cu conșcolarii tăi și vorbește-le despre Cina de taină.

Ionitza: Copii, am cetit în Biblie și se vede și aici în tablou cum stă la masă Isus cu apostolii la Cina cea de taină, la Cina cea mai de pe urmă. Acum mi-aduc aminte că și noi avem acasă o icoană cu Cina de taină.

Gheorghe: (intrerupe). Uitați aici, eu am un chip sfânt. L-am primit anul trecut la examen. E Isus cu apostolii la masă. (După ce îl contemplă puțin vecinii, Gheorghe îl aduce la masă).

Ionitza (continuă): Era Cina cea de pe urmă, era mâncarea de despărțire, că Isus știa că-l vinde Iuda, cum L-a și vândut. Ca să rămâie de amintire, Isus a rupt pâinea și a binecuvântat vinul zicând că e trupul și sângele său. De atunci creștinii se adună la biserică și gustă din pâine și vin, că e însuși trupul și sângele Domnului. Pe Isus L-a ajuns durerea, când îl vedea lângă El pe Iuda, și știa că nu e așa cum se arată, că e rău și viclean. Și chiar pe Isus îl va da pe mâna dușmanilor să-L bată, să-L scuiepe, să-și bată joc cum știu mai urit și la urmă să-L omoare. Dar, așa a lăsat Dumnezeu, ca cel rău și viclean să aibă putere numai odată și totdeauna cel bun eșe învingător la urmă. Și Isus a înviat a 3-a zi.

Victor (ridică mâna): De ce nu s'a ascuns Isus?

Valeriu: De ce n'a fugit?

Eu: De două ori a fugit, că-L tot amenințau fariseii. Odată a fugit în Galilea, altădată în Betania. Apostolul Toma când a auzit, a zis: „Hai să murim și noi cu Isus“. Isus

de două ori a fugit, fiindcă — așa zicea, — nu a sosit ceasul, dar în grădina Gethsemani, când a venit ceasul, a fost atâta de întristat, încât a asudat sudori de sânge. Numai a zis celor ce-L căutau: Ați venit după Mine, ca după un hoț.

— Copii, apucați-vă de lucru. Să scrie fiecare în caetul de religie viața lui Isus dela Cina cea de taină. Să desemnați ce puteți, faceți din lut pâinea și paharul cu vin. Cine poate, să facă scaune la masă, ca la Cină.

Cele mai bune lucrări în scris, la desemn, la modelaj, le punem pe perete să le vadă și alții și să se îndemne și ei.

Am admis să se facă acest lucru acasă, iar examenul să continue, nefiind oboseți nici noi, cei mari, nici cei mici.

Catehetul: Cine e capul Bisericii? *Copilul*: Papa dela Roma. *Catehetul* îndreptându-se: Cine e capul nevăzut? *Cop.*: D. N. Isus Hristos. *Cat.*: Cine e capul văzut? *Cop.*: Papa dela Roma.

Copii, Papa dela Roma e o putere mare. Papa nu are soldați, nu are arme. Și tot e mai tare ca o țară care are milioane de soldați înarmați cu tunuri și cu puști. Armele Papei nu sunt de fier nici de oțel, armele Papei sunt cuvinte ca ale lui Isus. Când vorbește Papa, toată lumea ascultă. Mai la urmă Papa s'ar putea să aducă pacea în lume, cu cuvântul îndreptat spre Dumnezeu.

Toma Cocișiu

Sf. Scaun și Sovietele. Oameni pătimiși și de rea credință încearcă mereu să acrediteze, în lumea celor mai puțin pricepuți, svonul că ar fi cu putință, și chiar că ar fi pe cale, încheierea unui concordat între Vatican și Sovietia leninisto-stalinistă. Față cu această însinuire cu tâlc și dedesupturi, ziarul „Italia“ publică o declarație provenind din cercurile Vaticanului. — Reținem și noi cele de mai la vale:

„Aceste noi svonuri — se spune în această declarație — sunt lipsite de orice

istorică reală, ci unul fictiv, produsul și nici de cum creatorul creștinismului. Dar „mitologii, în loc să deslege misterul problemei creștine, l-au complicat și încăleat în așa chip, încât ei cei dintâi s'au incurcat în labirintul soluțiilor fără ieșire“ (pag. 17). Cf. Capitolul „Realitate istorică sau mit“ (pag. 173—243).

6) *Înlătură fizionomia lui Isus prezentată de Loisy, Renan, Strauss, Guignebert, ș. a.*

a) *Loisy* „reprezentant strălucit al modernismului în biserică, era natural să vie în conflict cu oficialitatea și Sfântul Scaun. Din această pricină, Loisy a fost excomunicat iar cărțile lui puse la index. Acest fu rătăcit al Bisericii catolice, sub influența exegesei liberale, a școlii istoriciste și a criticii independente, s'a îndepărtat din ce în ce mai mult de poziția tradiției evanghelice“ (pag. 244). Isus pe care ni-l prezintă abatele Loisy e mărunț și plăpând, anemic și becisnic. E lipsit de vlagă și atracție, de măreție și strălucire. „Un erou de asemenea natură“, n'ar fi putut întemeia „o religie de valoare generală și universală“ (pag. 250). Mai mult: „viața lui Isus pe care ne o prezintă eruditul abate, e un sistem planetar nebuloș, căruia îi lipsește soarele. E un adevărat turn al lui Babel, unde confuziunea ideilor e încă mai mare decât mulțimea limbilor“ (pag. 250).

b) „Isus, pe care ni-l înfățișează Renan, nu se desprinde din textele literaturii canonice și din filele îngălbenite ale istoriei creștinismului. Renan a sucit și răsucit textele bietelor Evanghelii, ca prin răstălmăcirea cu-

prinsului lor și combinarea diferitelor elemente, să obție „un joc de cărți“, de natură să satisfacă ochiul și imaginația copiilor nevraștnei“ (pag. 153). „Rolul pe care l-a jucat Isus și opera săvârșită de dânsul, răspândirea și succesul creștinismului nu se pot explica prin prisma vederilor lui Renan și Strauss“ (pag. 16).

c) La asemănările pe care Guignebert le face între Isus și alți întemeietori de religii, d. Diamandi răspunde: „Isus este fără seamăn în istoria omenirii; deci, în afară de orice comparație“ (pag. 264).

7) *E departe de a aproba posibilitatea unei religii fără de Isus Hristos*: „In decursul ultimului veac, am asistat la neamărate încercări, menite să făurească o nouă religie. Astfel s'a vorbit de religia Adevărului, a Spiritului, a Rațiunii, a Proletariatului, a Muncii, a Eroului, a Patriei, a Frumosului, a Naturii, a Solidarității, a Antichității, a Energiei, a Păcii, a Durerii, a Milei, a Eului, a Personalității, a Viitorului, a Progresului, a Statului totalitar, ș. a. m. d. Unele din ele nu erau decât înfățișarea unui creștinism, complect denaturat, lipsit de vlagă și strălucire, a unui creștinism fără Dumnezeu, cea mai mare parte erau doctrine politice sau filosofice, care căutau să îmbrace haina misticismului. Dar aceste noțiuni abstracte și reci, chiar dacă au fost susținute de interese sociale sau pasiuni literare, n'au fost în stare să mulțumească sufletele oamenilor, din inima cărora au vrut să smulgă pe Hristos“ (pag. 54).

8) *Isus Hristos, Dumnezeu adevărat și om adevărat se găsește numai pe drumul tradiției evanghelice*: a) „Obosit de aceste peregrinări pe căi lăturalnice, m'am reîntors pe drumul tradiției evanghelice“ (pag. 18); „nu putem găsi pe adevăratul Isus, decât pășind pe drumul tradiției evanghelice“. — „Înlăturând din istoria creștinismului pe Isus al tradiției evanghelice, edificiul măreț care dăinuiește de aproape două milenii, s'ar prăbuși ca un castel de cărți de joc“. — „Numai nerozii își pot închipui că o asemenea construcție, de proporții necunoscute în istoria omenirii, s'ar putea clădi pe nisip sau pe o temelie obișnuită“ (pag. 19). — „In ce mă privește, fie că este vorba de ansamblu, fie că este vorba de detalii, imaginea transmisă de tradiția apostolică e singura valabilă și cea mai veridică“ (pag. 94).

b) Viața și învățătura Mântuitorului sunt dovezi despre divinitatea Sa. Sf. Ioan Evangelistul insistă „asupra acelor fapte, gesturi și vorbe cari pun mai bine în evidență dubla natură a lui Isus Hristos, aceea de om și de Dumnezeu“ (pag. 126). „La temelia învățaturii sale a pus jertfa fără preț și în veci roditoare a persoanei sale Dumnezești“ (pag. 536).

c) Tot Sf. Ioan redă *minunile* cu ocazia cărora „Mântuitorul a rostit cuvântări în care el explica adevărata lui natură de Dumnezeu și om“ (pag. 126).

(Va urma).

temei în aceeași măsură ca cele ce le-au precedat.

Ele nu pot părea plauzibile decât acele care au idee cu totul vagă despre ceea ce înseamnă bolșevismul și creștinismul, sau care își fac iluzia că o delimitare precisă există de aci înainte între Uniunea Sovietelor și comunism.

În realitate, Stalin nu a renunțat la principiile doctrinare comuniste. În cazul de față, sfârșitul celei de a Treia Internaționale nu înseamnă de fel renunțarea la materialismul marxist, ci la un mijloc a cărui eficacitate practică este îndoelnică din numeroase puncte de vedere. Stalin și colaboratorii săi nu se vor împăca niciodată cu creștinismul și în special cu principiul religios.

Ar fi de altfel naiv să se aștepte ca Biserica romano-catolică să ia, din motive politice, inițiativa unei „reconcilierii imposibile“.

Declarația se termină cu următoarele cuvinte:

„Singurele contacte indirecte între Sfântul Scaun și Uniunea Sovietelor se referă la posibilitatea de a se obține informațiuni asupra prizonierilor de război și de a li se procura posibilitatea de a scrie și de a primi scrisori“.

— Dar, precum știm, s'a declarat într-o formă oficioasă în cursul ultimelor zile, că toate încercările și toate rugămintele stăruitoare în acel sens nu au dus la obținerea rezultatului urmărit.

Intrunirea Senatului „Șuluțan“. Convocat de I. P. S. Valeriu Traian Frențiu, înaltul for conducător al fundației „Șuluțiu“ s'a întrunit, după o pauză de 10 ani, în Sâmbăta Rusaliilor la Blaj.

Au luat parte, pe lângă canonicii din Blaj, dnii Dr. Romul Boilă, Dr. Petre Poruțiu profesori universitari din Sibiu, Dr. Ionel Pop avocat Sibiu, Marius Peculea directorul băncii „Albina“ din Sibiu și Eugeniu Moldovan avocat arhidiecezan, Blaj. — La ședința s'a constatat moartea următorilor membri: Dr. Ștefan Cicio-Pop fost ministru, Dr. Teodor Mihali fost ministru, Petru Pop fost consilier la Curtea de Casație, Ioan Bianu membru și bibliotecar al Academiei Române și Dr. Nicolae Drăganu, fost profesor universitar.

A fost ales vicepreședinte al senatului dl Dr. Iuliu Maniu fost primministru, iară membri noi, Dr. Iuliu Hațiegan, Dr. Al. Pop, Dr. Camil Negrea, Dr. Traian Pop, Dr. Iosif Stoichiță și Dr. Coriolan Tătar profesori universitari, General medic Dr. Moga, General medic Dr. Cristian, Dr. Aurel Dobrescu fost ministru, Nicolae Negruțiu inspector școlar pensionar, Dr. Victor Bolchiș directorul penzionar al „Cec“-ului, Inginer Ioan Baltescu, directorul uzinelor Reșița, Dr. Sever Dan fost ministru și Colonel în retragere Cornel Bardoși.

Serbări la Teiuș. Invitați de Păr. Ștefu, a doua zi de Rusalii s'au întrunit la vatra părintească mulți dintre intelectualii originari din Teiuș. În fruntea lor, P. S. Ioan al Lugojului, care a servit o impunătoare liturghie arhierescă, în sobor de 14 preoți, între cari PP. canonici Gh. Dănilă și I. Maior, diaconi fiind păr. profesori S. Todoranu și Ioan Vesa, dela Academia teol. a Blajului. A cântat corul aceleiași Academii, condus de păr. prof. I. Florea; iar predica a rostit-o păr. prof. Eugen Popa, fost paroh în Teiuș. — A urmat o impunătoare procesiune la holde, unde a vorbit P. S. Ioan. — La masa comună dela restaurantul „Leul“ au participat 230 persoane; s'au rostit cuvântări însuflețite. — După vecernie s'a ținut o ședință sărbătorească a „Agrului“, încadrată într'un concert înălțător dat de corul academiei teologice din Blaj. Preș. Agrului local, d. Ion Pop, șeful gării Teiuș, a rostit un

insuflețit cuvânt de deschidere, iar prof. Augustin Popa, directorul nostru, a tălmăcit „porunca Rusaliilor pentru zilele noastre“, arătând datorია noastră de apostolat în cadrele Agrului. Câteva eleve din Teiuș au recitat frumos poezii religioase și naționale. — Serbarea deosebit de reușită, a avut rostul de a trezi nouă însuflețire pentru terminarea minunatei biserici noi pe care o clădește fruntașa parohie Teiuș.

Știri mărunte

Hirotoniri. La praznicul Pogoririi Spiritului Sfânt din anul acesta, I. P. S. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu a b'nevoit a hirotoni întru preoți pe următorii diaconi: Vasile Streza și Cetavian Mitrofan (arhidieceză), Ioan Romulus Danciu (dieceza Lugojului) și Ioan Pop (dieceza Orășii).

Jertfă de bunăvoie. Preoțimea arhidiecezană a contribuit cu obolul său la Palatul Invalizilor cu suma de 175.500 lei, iar profesoria dela Școala Blajului cu 87.500 lei. Arhidieceza blăjană a dat până acum prin urmare pentru scopul ce se urmărește prin clădirea pomenitului palat cu suma de 2.300.000 lei. Și e sigur că danile ei marimonioase în acelaș scop nu se vor opri aci.

Adunare preoțească. În ziua de 17 Mai parohia Ciurila a avut parte de adunare preoțească, când s'a ținut și ședința sinodului de primăvară al tractului protopopesc Iara. Înainte cu două zile credincioșii au avut parte de bucuria vestirii cuvântului evanghelic, fiind misionar păr. Vasile Feneșanu, protopop onorar, care cu tot accidental în-tâmplat cu calul, și-a făcut datoria cu multă dragoste, înregistrând bogate rezultate la mărturisiri și cuminecări. La mărturisiri este ajutat de păr. prot. V. Sima și de preotul local T. Tulbure, care are bucuria să arate că și la Ciurila, împotriva reclamei slabe ce i s'a făcut parohiei, oamenii sunt aproape de Dumnezeu și nu sunt streini de biserică. După Sf. Liturghie, păr. I. Sassu ține conferință cu subiectul: „Rolul preotului în vremurile actuale“. După aceasta se trece la școală, unde păr. Tulbure ține lecția practică cu elevii cl. IV, despre Sf. Euharistie, ca apoi după invocarea Spiritului Sfânt să se treacă la ședința sinodului, care este deschisă de păr. prot. Ilarie Deacu printr'un cuvânt ocașional. Prin conferința păr. R. Todea se trece la executarea restului de program, de altfel destul de încărcat, din cauza căruia ședința se ridică de abia după ora 4 p. m. De încheiere se cântă „Cuvine-se cu adevărat“ închinându-se cu toată recunoștința lui Dumnezeu pentru tot ceea ce s'a putut face la Ciurila. (ed).

În atențiunea oficiilor parohiale și protopopești. Toate parohiile, cari nu dispun de „Catehismul cl. 1-2 ediția pentru cateheți, și de Dreptul Canonic Oriental vol. I. Prolegomene de F. Bran, le pot primi gratis dela subsemnatul. — Cererile se vor adresa oficiilor protopopești, cari prin aceasta sunt rugate să le centralizeze pe district și să le trimită deodată, apoi la rândul lor să primească și să distribue cărțile. Asta, pentru a se putea expedea mai ușor și cu mai puțină cheltuială. — E interesul fiecărei parohii să se grăbească cu cererea, până nu se isprăvește stocul. — Dr. Nicolae Brînzeu prepozit, Lugoj.

Locale. Dumineca viitoare a doua după Rusalii, va predica Păr. Ioan Miclea profesor, despre Durere.

— A doua zi de Rusalii a avut loc în catedrală, în cadre foarte emoționante, prima cuminecare a unui număr impresionant de băeți și copile. Sf. Liturghie a slujit o însuși I. P. S. Valeriu Traian în sobor de preoți, rostind cu acest prilej și cuvânt de învățătură. Împreună cu micii creștini s'au cuminecat părinții și alți membri ai familiei. Reuniunea femeilor le-a oferit un dejun și le-a împărțit daruri: rozare, chipuri sfinte și cărți de rugăciuni. În urmă s'au fotografiat în grup, în frunte cu I. P. S. Sa.

Intruniri colegiale. Săptămâna trecută s'au întrunit la Blaj absolvenții de acum o jumătate de veac ai liceului de aci. Au fost de față: păr. Enea P. Bota, prot. la Luduș, păr. N. Racovițanu, preot în pensie, și dd. Dr. Nic. Stănilă, fost consilier la Curtea de Casație, și Dr. L. Cigăreanu, notar public. — Săptămâna aceasta s'au întrunit și absolvenții de acum 49 de ani ai aceluiaș liceu. Din 29, mai erau în viață până deunăzi 9, când a plecat

dintre ei și regretatul Dr. Iustin Pop. Dintre cei vii au fost de față la sf. liturghie slujită de colegul de pe vremuri, I. P. S. Valeriu Traian, păr. Ioan Simu, protopop la Sebeș, păr. Orășanu (ortodox), dd. colonei în penzie Dr. Flaviu Pop și C. Bărdossy, și d. avocat Dr. Olteanu dela Luduș. Toți acești colegi de odinioară au cercetat așezămintele bisericesti-școlare ale Blajului ce le-a rămas neșters în inimi și s'au rugat cu căldură în fața altarelor, pentru sufletele tovarășilor de școală ce-și dorm acum somnul de veci.

Cinste meritată. Academia Română a ales membri de onoare doi fii ai Bisericii noastre: pe dd. Iuliu Moisil și Virgil Șotropa, amândoi profesori născuți. — Vom reveni.

Rostul petrecerii Msgr. Spellman în Turcia. Reținem, cu titlu de simplă înregistrare, știrea pe care Europapress afirmă c'o are din „sursă sigură“ și amăsurat căreia conversațiile arhiepiscopului New-Yorkului, și unul din intimii președintelui Roosvelt, în Turcia nu se referă numai la o eventuală intensă emigrare a Evreilor în Orientul Apropiat, ci și la altceva cu mult mai important. Și anume, Msgr. Spellman ar fi luat, în Sтамbul, contact cu patriarhul ecumenic ortodox oferindu-i ajutoare pentru Biserica Ortodoxă Greacă, „ajutoare“ cari îi veniau până acum patriarhiei din Fanar dela Biserica Anglicană. Numai o îndoaială are Europapress: Din partea Washingtonului ori a Vaticanului pleacă această ofertă? — Cum se vede se caută și alte știri sensaționale, înafară de cele ale teatrelor de război.

Să nu se intrerupă slujbele religioase! Cu prilejul bombardării orașului Livorno (Italia) a fost atinsă și reședința episcopală din acea localitate. Msgr. Piccioni, fără să știe de frică, a cercetat, chiar și în timpul alarmei, locurile devastate și a dat ordin și clerului în subordine să nu se înpăimânte de asemenea napastă. Dimpotrivă: să fie pildă de curaj credncioșilor și să nu intrerupă în nici un caz și pentru nici un motiv slujbele religioase o dată începute.

Decorație incomodă. La Lisabona se știe că Stalin ar fi decorat pe arhiepiscopul anglican de Canterbury. În legătură cu aceasta ziarul francez Le Matin observă: „Dacă această distincție ar părea stranie și ar incomoda pe arhiepiscopul din chestie, pe acest prinț al bisericii (anglicane), ar putea s'o dăruiască uneia din numeroasele capete pe lângă cari se află îngropate călugărițele ucise de bolșevici, dacă nu ar dori cumva s'o depună pe eventualul monument al victimelor dela Katyn“. (Unde au fost asasinați peste 10.000 ofițeri polonezi și au fost răstigniți o serie de preoți catolici, toți polonezi, firește). — Ceea ce e de prevăzut că respectivul ierarh anglican nu va face.

Bisericani bulgari și români împreună. Profesorul de teologie ortodoxă română Șerban Ionescu a făcut o vizită la frații întru ortodoxie bulgari. Dela aceștia a venit în vizită la fel prof. Ștefan Țancoff. Ca urmare acestor vizite împrumutate se spune că s'ar fi hotărât aranjarea unei întruniri între reprezentanții bisericilor română și bulgară. Această întrunire, după Curentul, (18. VI, 43) ar fi să aibă loc într'o mănăstire din Bucovina.

Testament curios. După cum scriu gazetele, a murit de curând în Goteborg (Suedia) un avocat renumit, care n'a lăsat nimic urmașilor săi direcți. În schimb toată averea și-a dat-o unui așezământ de alienați. Gestul acesta de neînțeles pentru mullă lume l-a lămurit precum urmează: „Imi datoresc averea clienților care n'au știut să-și cheltuiască mai bine decât ducând procese neterminabile și costisitoare pentru cauze fără importanță. Țin că după moartea mea să beneficieze sârmanii cari își petrec majoritatea timpului în case de sănătate, după ce au pierdut tot ce posedau în procese și pledoarii de advocați“.

Distrugere la poruncă. După cum știe Serviciul Britanic de Informațiuni, delegația braziliană, la conferința alimentării dela Hotsprings, a declarat că Brazilia e silită să distrugă nu mai puțin de 75 milioane de saci cafea. — Fără comentar.

† Aurel Peculea, fiul preotului nostru din Cergăul Mare, funcționar la fabrica de cherestea din Pângărați, a trecut la cele veșnice în casa părintească, în ziua de 9 Iunie c., la vârsta de 33 de ani. — Facă-i Dreptul Judecător parte cu cei drepti